

této povinnosti se týče, plyne to jasně z § 19 rozl. zák., jenž stanoví, že ujednání stran a rozhodnutí soudu dle §§ 106 a 108 obč. zák. zůstávají i po vyslovené rozluce v platnosti, jest-li se strany jinak nedohodly a že kterýkoliv z rozloučených manželů může žádati z důležitých důvodů za nové uspořádání majetkových poměrů pořadem práva. Nepozbyl tedy platnosti rozsudek, jímž byla vyživovací povinnost určena a jenž jest zásadně založen v ustanoveních §§ 91, 108, 117 obč. zák. Rozsudek ten jest doista pokládati za rozhodnutí dle § 108 obč. zák. v § 19 rozl. zák. citovaného, to tím více, ježto § 108 dovolává se výslovně všobecného předpisu § 117 obč. zák. Že zlepšení majetkových (výdělečných) poměrů manžela lze pokládati za důležitý důvod, z kterého možno žádati za nové spořádání majetkových poměrů, zejména též výživného, ve smyslu § 19 rozl. zák., správně vyložily nižší soudy. Pro toto nové spořádání neplatí ovšem již zásada, že majetkové poměry manželky jmenovitě případné zlepšení těchto poměrů, zůstatí musí mimo úvahu, dlužno spíše vycházeti z právního stanoviska, že má-li manželka sama dostatečné vlastní prostředky vyživovací, nemůže se domáhati nového spořádání majetkových poměrů (výživného) ve smyslu § 19 rozl. zák. Pro opačný názor neposkytuje zákon žádné opory. Dovožovati tento právní názor ze zásady § 91 obč. zák., není přípustno, poněvadž úprava nároků, příslušejících rozloučené manželce, byla již dohodou stran pokud se týče soudcovským výrokem provedena, tak že v případě § 19 rozl. zák. nejde již o vyřešení této otázky, nýbrž o to, by z důvodů slušnosti poměry podstatně změněné nebyly pro jednoho manžela nezaslouženou výhodou a pro druhého nezaslouženou újmu, — zejména by hospodářsky slabší strana neklesla pod tíhou poměrů podstatně změněných, ač druhá strana bez svého ohrožení mohla ji zachrániti. Otázku, zdali tomu tak v daném případě, nutno však ponechati stranou, poněvadž žalovaný v tom směru v první stolici ničeho nepřednesl, a námitky, vznesené teprve v řízení opravném, nemohou dle §§ 482, 504 c. ř. s. dojíti povšimnutí. Jinak se poukazuje na důvody rozsudku dovolacího soudu v podstatě správné.

Čís. 1596.

Opozdnost rekursu proti opatření soudu o tom, zda dítě má býti na výchově u otce, či jinde, nevadí, by nebylo rozhodnuto ve věci samé. †

(Rozh. ze dne 4. dubna 1922, R I 187/22.)

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu otce do usnesení rekursního soudu, jenž rozhodl, by nezletilá dcera zůstala na dále ve výchově své tety. V otázce přípustnosti opozděného rekursu uvedl

v důvodech:

Napadené usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 20. ledna 1922, dovolací stížnost byla podána na poštu 4. února 1922, tedy po projití 14denní lhůty § 14 nesp. říz. Dlužno proto řešiti především otázku, lze-li podle § 11 odstavec druhý nesp. říz. k opozdělé stížnosti přihlížeti. Dovolací soud přisvědčuje k této otázce. Neboť otcí jest zákonem dána moc nad dětmi pouze proto, by ji vykonával k jejich dobru, jen jako prostředek,

by děti chránil a je vychovával. Vykonávati moc otcovskou není pouhým právem otcovým, nýbrž spíše jeho povinností. Důsledkem moci otcovské a povinnosti otcovy, dítě vychovávat, jest povinnost dítěte, jíti za otcem do jeho bydliště. Jako nárok otcův, by dítě sdílelo s ním společnou domácnost, tak jest i povinnost dítěte, jíti za otcem do jeho obydlí, stanovena jen se zřetelem na dobro dítěte a sahá tak daleko, pokud to vyžaduje jeho zájem. Nemůže tedy ani otec nabýti práva, by přinutil dítě, sdíleti jeho domácnost, bylo-li by to dítěti ku škodě, ani dítě práva zdržovati se mimo dům otcovský, nečiní-li to jeho zájem nutným. Podle § 11 odstavec druhý nesp. říz. lze přihlížeti k opožděné stížnosti, když učiněná opatření lze ještě změnit bez újmy třetí osoby. Rekursní soud nařídil, by nezletilá Justina Z-ová byla dána pod ochranu a dozor své tety Justiny H-ové. Jak řečeno, nemohl tímto opatřením nikdo nějakého práva nabýti, kdyby opatření to bylo nezletilé ku škodě. Kdyby tomu tak bylo, bylo tedy lze je měnit bez újmy třetí osoby. Otázku však, zda zmíněné opatření jest ku škodě nezletilé, nelze řešiti, aniž by se zkoumalo meritum věci, a toto lze zkoumati jen, je-li stížnost přípustna.

Čís. 1597.

Za podklad rozluky manželství nestačí usnesení rozvodového soudu, jímž schválen smír, ohledně nezletilých dětí, nebylo však vysloveno, že se povoluje dobrovolný rozvod manželství. Vadu lze odčinit dodatečným výrokem rozvodového soudu, působícím nazpět.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1922, R I 357/22.)

Za řízení o žalobě o rozvod manželství od stolu a lože uzavřeli manželé smír, dle jehož odstavce prvního prohlásili, že se manželství jich dobrovolně rozvádí. Odstavec třetí jednal o úpravě výživného pro manželku a děti a v odstavci pátém bylo vyhraženo schválení smíru ohledně nezletilých dětí soudu opatrovnickému. Po opatrovnickém schválení smíru byli manželé prostě o schválení zpraveni, rozvod sám však nebyl soudně vysloven. Žádost manžela, by manželství bylo prohlášeno rozloučeným, soud první stolice zamítl, poněvadž vyslovení rozluky na prostou žádost ve smyslu §§ 15 a 16, pak § 17 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., podmíněno jest především právoplatným povolením rozvodu od stolu a lože, takového povolení však zde není. Rekursní soud usnesení potvrdil a uvedl k vývodům stížnosti, že nelze souhlasiti s náhledem stížnosti, že již pouhé prohlášení stran v soudním protokolu krajského soudu ze dne 10. dubna 1901, že manželství jejich jest dobrovolně rozvedeno i bez schválení prohlášení toho soudem, stačí pro vyslovení rozluky ve smyslu § 15 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., protože ustanovení § 103 obč. zák. nelze rozuměti jinak, než že soudu náleží zkoumati, jsou-li tu náležitosti, jež zákon pro povolení dobrovolného rozvodu v § 103 obč. zák. výslovně předpisuje a na základě zkoumání toho rozvod od stolu a lože povolit. Jelikož pak soud v tomto směru žádného usnesení dosud nevydal, nelze také toho času povolit rozluky k pouhé žádosti dle § 15 cit. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.